

Meerjarenperspectief onderwijshuisvesting primair onderwijs Hardinxveld-Giessendam

Wethouder:

T. Boerman

Zaaknummer:

Portefeuillehouder Onderwijs

Datum:

2295121

30 mei 2017

1. Inleiding	3
1.1 Status en reikwijdte	3
1.2 Uitgangspunten	3
2. Leerlingen	4
2.1 Leerlingprognose primair onderwijs	4
2.2 Gemeentelijke prognose en prognose van scholen	4
3. Ruimtebehoefte primair onderwijs	5
4. Financiën	6
4.1 Huidige begroting onderwijshuisvesting	6
4.2 Gemeentefondsuitkering	6
5. Beleidskader	7
5.1 Krimp	7
5.2 Passend Onderwijs en decentralisatie jeugdzorg	7
5.3 Integrale kindcentra	8
5.4 Duurzaamheid en frisse scholen	8
5.5 Renovatie	8
5.6 Onderwijsinhoudelijke ontwikkelingen	10
6. Locaties en visie	11
6.1 De Wonderwijzer	11
6.2 De Driemaster	12
6.3 De Ichthus	13
6.4 De Rehoboth	13
6.5 De Koningin Wilhelminaschool	14
6.6 De Regenboogschool	14
6.7 De Merwedeschool	15
7. Scenario's en financiële haalbaarheid	16
7.1 Onderwijshuisvestingsscenario's	16
7.2 Voorkeurs scenario	17
7.3 Cofinanciering	18
Bijlage 1. Leerlingprognose en ruimtebehoefte	19-20

> 1. Inleiding

Gemeenten hebben de wettelijke zorgplicht voor de huisvesting van alle scholen in het speciaal, primair en voortgezet onderwijs binnen de gemeentegrenzen. In Hardinxveld-Giessendam is deze wettelijke zorgplicht er voor zeven scholen in het primair onderwijs en twee scholen in het voortgezet onderwijs. Het bevoegd gezag van de scholen in het primair onderwijs ligt bij vijf schoolbesturen en in het voortgezet onderwijs bij twee schoolbesturen.

Op basis van de Verordening voorzieningen onderwijs en het Integraal Huisvestingsplan (IHP) 2014-2017 geeft de gemeente Hardinxveld-Giessendam nu haar wettelijke zorgplicht vorm. De afgelopen 10 jaar zijn er veel scholen vernieuwd of worden nog vernieuwd: de Koningin Wilhelminaschool en de Rehobothschool hebben nieuwbouw gekregen en de nieuwbouw van de Regenboogschool is in uitvoering. Een aantal scholen zijn technisch gezien toe aan een heroverweging. Ook zorgen ontwikkelingen als Passend Onderwijs, krimp en integrale kindcentra voor veranderende kaders.

1.1 Status en reikwijdte

Het meerjarenperspectief onderwijshuisvesting onderstreept het belang van huisvesting voor de kwaliteit van het onderwijs. Door de toekomstige huisvestingsbehoefte van het onderwijs scherp in beeld te krijgen, kan een beter aanbod van onderwijsvoorzieningen worden gerealiseerd. Ook is hierdoor een goede financiële planning voor lange termijn mogelijk voor zowel schoolbesturen als de gemeente.

Dit perspectief op de huisvestingsbehoefte is een richtinggevend, ruimtelijk en financieel kader voor huisvestingsbeslissingen.

Als de leerlingaantallen ontwikkelen in lijn met de prognose en de daarop gebaseerde huisvestingsagenda voor de komende jaren kan worden uitgevoerd, ontstaat een grote mate van zekerheid voor zowel gemeente als voor de schoolbesturen. De gemeente weet welke voorzieningen moeten worden gerealiseerd, de scholen weten wanneer zij in aanmerking komen voor welke voorzieningen.

1.2 Uitgangspunten

Het meerjarenperspectief onderwijshuisvesting is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

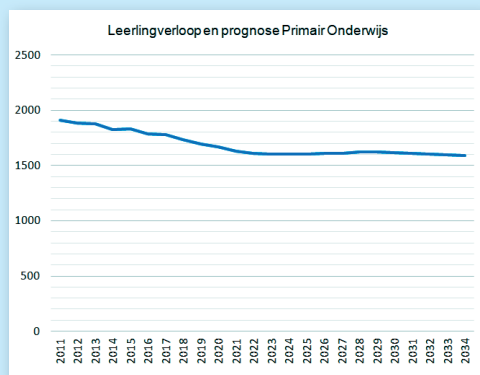
- > Leerlingenprognose 2016 van gemeente en schoolbesturen (gebaseerd op teldatum gegevens 1 oktober 2015);
- > Het meerjarenperspectief omvat de huisvesting van het primair onderwijs. Met het voortgezet onderwijs is besproken dat er op korte en middellange termijn geen huisvestingsontwikkelingen spelen. Ook zijn er geen ontwikkelingen wat betreft bewegingsonderwijs of de gymzalen. Het voortgezet onderwijs alsook de actieve kinderopvangorganisaties in de gemeente zijn wel op hoofdlijnen geïnformeerd.
- > De 'Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Hardinxveld-Giessendam 2015';
- > Huidige begroting onderwijshuisvesting van de gemeente Hardinxveld-Giessendam.

> 2. Leerlingen

Om een goed beeld te krijgen van de onderwijshuisvesting, is het belangrijk inzicht te krijgen in leerlingenaantallen en –prognoses en de betekenis hiervan voor de huisvesting.

2.1 Leerlingprognose primair onderwijs

Het totaal aantal leerlingen in het basisonderwijs bedraagt 1784 leerlingen (teldatum 1 oktober 2015). Sinds 2011 daalt het aantal leerlingen licht. Op basis van de gemeentelijke leerlingprognoses is er over een periode van 10 jaar sprake van een geleidelijke daling tot circa 1600 leerlingen in 2025. Hierna stabiliseert het aantal leerlingen. In de leerlingprognose is rekening gehouden met toekomstige ontwikkeling van nieuwe woningbouwlocaties, zoals Morgenslag en Blauwe Zoom. Het leerlingverloop is in figuur 1 te zien. Nog onzekere ontwikkelingen zoals in Boven-Hardinxveld en mogelijke inbreidingslocaties bij Pietersweer of Pauwtjesmolen als gevolg van dit document zijn nog niet meegenomen. De leerlingprognose per school voor de jaren 2016 tot en met 2030 zijn te zien in bijlage 1.

Figuur 1: Leerlingverloop en prognose Primair Onderwijs

2.2 Gemeentelijke prognose en prognose van scholen

De gemeentelijke leerlingprognose is opgesteld door een extern bureau. De basis voor de opgestelde leerlingprognoses is een wijkgerichte bevolkingsprognose van kinderen in de schoolgaande leeftijd.

Hierbij is rekening gehouden met de bevolkingssamenstelling van de wijk, ontwikkeling van de woningvoorraad en de herkomst van leerlingen voor de scholen. De opgestelde leerlingprognose komt overeen met de gestelde regels en richtlijnen van de VNG en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

In een gezamenlijke bijeenkomst met de scholen is de gemeentelijke leerlingprognose gepresenteerd per school. Hierbij is opgemerkt dat de gemeentelijke leerlingprognoses soms niet overeenkomen met de prognoses die opgesteld zijn door de scholen. Hierdoor is het voorstel gekomen om de gemeentelijke leerlingprognose naast die van de scholen te houden en niet per definitie uit te gaan van één van de twee prognoses. Uit het verleden is gebleken dat het totaal aantal leerlingen van de gemeentelijke prognose vaak klopt, maar dat er soms wisselingen zijn tussen scholen. Wel is de gemeentelijke prognose voor zowel de korte als de lange termijn, terwijl de prognoses van de scholen voor de korte termijn zijn. De leerlingprognoses van zowel de gemeente als die van de scholen voor de jaren 2016 tot en met 2030 zijn te zien in bijlage 1. De gemeentelijke prognose is gebruikt bij het uitwerken en doorrekenen van deze visie. Voor projecten die op korte en middellange termijn opstarten wordt in onderling overleg bepaald voor welk aantal leerlingen gebouwd wordt. De bijgevoegde leerlingprognoses worden om het jaar geactualiseerd.

> 3. Ruimtebehoefte primair onderwijs

De ruimtebehoefte voor het basisonderwijs wordt berekend op basis van de modelverordening van de VNG. Voor een basisschool is het aantal leerlingen en de gewichtensom bepalend voor de huisvestingsbehoefte. Op basis van de gemeentelijke leerlingprog-

nose is een berekening gemaakt van de toekomstige ruimtebehoefte voor het basisonderwijs. Een overzicht van de aanwezige ruimte en de ruimtebehoefte per school op basis van de gemeentelijke leerlingprognose is te zien in bijlage 1.

> 4. Financiën

De gemeente Hardinxveld-Giessendam krijgt van het Rijk gelden voor haar wettelijke taken op het gebied van onderwijshuisvesting. De vergoedingen voor onderwijshuisvesting in het gemeentefonds maken onderdeel uit van het cluster Educatie. Dit geld is echter niet geoormerkt, maar lumpsum. Gemeenten mogen het dus aan andere zaken besteden. De gemeente Hardinxveld-Giessendam hanteert de uitkering gemeentefonds nu niet als maatstaf voor de begroting onderwijshuisvesting. Na de doordecentralisatie van het buitenonderhoud in 2015 heeft de gemeente nu nog de volgende taken op het gebied van onderwijshuisvesting:

- > Nieuwbouw en uitbreiding;
- > Vergoeding van eerste aanschaf onderwijsleerpakket, leer- en hulpmiddelen en meubilair;
- > Vergoeden van gemeentelijke heffingen inzake OZB;
- > Herstel van constructiefouten;
- > Schadeherstel in geval van bijzondere omstandigheden (veelal diefstal en brand).

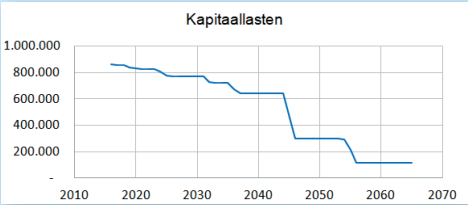
4.1 Huidige begroting onderwijshuisvesting

De begroting onderwijshuisvesting (primaire en voortgezet onderwijs) in Hardinxveld-Giessendam bestaat uit de volgende onderdelen:

Kapitaallasten (rente en afschrijving)	€ 865.000
Belastingen	€ 76.500
Verzekeringen	€ 27.800
Schades etc.	€ 17.000
Gymnastiekonderwijs	€ 60.000
Totaal	€ 1.046.300

Tabel 1: Jaarlijkse begroting onderwijshuisvesting

Personeelslasten worden niet toegerekend aan het product onderwijshuisvesting. In de kapitaallasten is de nieuwbouw voor de Regenboogschool reeds verwerkt. De kapitaallasten omvatten circa 80% van de totale begroting. Omdat gebouwen na verloop van tijd zijn afgeschreven dalen na verloop van tijd de kapitaallasten van de huidige schoolgebouwen:

Figuur 2: Kapitaallasten

Het dalen van de kapitaallasten van de huidige portefeuille biedt mogelijkheden om in de toekomst nieuwe investeringen te doen of gebouwen te vervangen.

4.2 Gemeentefondsuitkering

Uitgaande van de huidige verdeelmaatstaven in het gemeentefonds is globaal na te gaan hoeveel middelen in de algemene uitkering aan onderwijshuisvesting kunnen worden toegerekend. Dit laat onverlet het uitgangspunt dat de ontvangsten via de algemene uitkering uit het gemeentefonds geen doeluitkering zijn, maar een voor de gemeente vrij besteedbaar budget is. Uitgangspunt is dat de gemeente voldoet aan haar zorgplicht, onafhankelijk van de hoogte van de vergoeding voor onderwijshuisvesting in het cluster Educatie.

Voor 2016 is de gemeentefondsuitkering voor onderwijshuisvesting voor de gemeente Hardinxveld-Giessendam € 960.000,00 (rekenmodel PO-raad, 6 juli 2016).

> 5. Beleidskader

De gemeente Hardinxveld-Giessendam heeft op het gebied van onderwijshuisvesting te maken met een terugloop van het aantal leerlingen. Hiernaast spelen er een aantal trends en ontwikkelingen die van invloed zijn op de onderwijshuisvestingssituatie in Hardinxveld-Giessendam.

In dit onderdeel wordt het beleidskader geschetst waarbinnen de onderwijshuisvesting zich zal ontwikkelen. Het beleidskader formuleert kaders en uitgangspunten over hoe de gemeente en haar onderwijspartners om willen gaan met:

- > Krimp;
- > Brede scholen/ Integrale kindcentra;
- > Passend onderwijs;
- > Duurzaamheid/ Frisse scholen;
- > Renovatie;
- > Onderwijsinhoudelijke ontwikkelingen.

5.1 Krimp

Op basis van de gemeentelijke leerlingenprognoses is er over een periode van 10 jaar sprake van een geleidelijke daling van 1784 leerlingen in 2015 tot circa 1600 leerlingen in 2025, een krimp van circa 10%. Hierna wordt een stabilisatie van het aantal leerlingen verwacht. Krimp heeft ook regionaal de aandacht. Begin 2016 is door Public Result een transitieatlas primair onderwijs opgesteld. De 75 basisscholen in de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden krijgen de komende jaren te maken met een daling van 2000 leerlingen.

De schoolbesturen in Hardinxveld-Giessendam hebben samen met gemeente en de procesbegeleider van de transitieatlas geconcludeerd dat de gevolgen voor Hardinxveld-Giessendam beperkt en te overzien zijn. De scholen zijn relatief groot en er zijn

geen kleine kernen in de gemeente waar het voorzieningenniveau zwaar onder druk staat. De huidige schoolgebouwen kennen weinig of geen leegstand. Met de verwachte krimp kan daar verandering in komen. Ook verschuiving van leerlingaantallen tussen scholen onderling kan tot krimp, of juist ruimtetekort leiden. Om ook in de toekomst de leegstand beperkt te houden worden de volgende lijnen gevolgd, in volgorde van prioriteit:

1. Bij capaciteitsvraagstukken van scholen wordt verwezen naar leegstand, binnen redelijke afstand van de hoofdlocatie;
2. Bij leegstand wordt ingezet op gebruik van ruimte voor brede school of integrale kindcentra (verhuur aan kinderopvangvoorzieningen), onderwijskundige concepten en vernieuwingen, Passend Onderwijs of medegebruik door maatschappelijke functies. Bij verhuur gelden de randvoorwaarden van de verordening;
3. Door herschikking van scholen en/ of vervangende nieuwbouw wordt leegstand verminderd en voorkomen. In de verordening zijn hier kaders voor bepaald.

Een aantal scholen dreigt onder de opheffingsnorm van 150 leerlingen te komen of zitten hier al onder. De schoolbesturen hebben aangegeven deze locaties te zullen handhaven (bijvoorbeeld middels nevenvestiging of gemiddelde schoolgrootte).

5.2 Passend Onderwijs en decentralisatie jeugdzorg

Vanaf 1 augustus 2014 is de Wet Passend Onderwijs ingevoerd en is er sprake van een zorgplicht bij schoolbesturen en scholen om ieder kind dat zich bij hen aanmeldt een passende onderwijsplaats te bieden.

Dit kan op de school van aanmelding of op een school binnen het samenwerkingsverband. Passend Onderwijs heeft gevolgen voor de onderwijshuisvesting. Als meer kinderen met een extra zorgvraag op reguliere scholen instromen, moet de huisvesting dat aan kunnen. Dit is vooral een vraag van kwaliteit van de gebouwen in plaats van capaciteit. Te denken is aan verzorgruimtes die nodig zijn of dremelloze toegangen.

Vanaf 1 januari 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de jeugdzorg. Er moet sprake zijn van een sluitende zorgstructuur waarbij er veel aandacht is voor preventie. In de Jeugdwet worden scholen met name genoemd als de preventieve voorzieningen. Koppelingen tussen voorzieningen voor jeugdzorg en onderwijs liggen daarbij voor de hand om snel en adequaat te kunnen optreden in situaties van jeugdproblematiek.

Hardinxveld-Giessendam beschikt niet over speciaal(basis) onderwijs. Dit is een extra reden om passend en thuisnabij onderwijs binnen de huidige scholen te realiseren. Bij de inrichting van schoolgebouwen is het raadzaam om aandacht te besteden aan flexibele ruimte die ook als verzorgruimte, overlegruimte of time out ruimte gebruikt kan worden.

5.3 Integrale kindcentra

Momenteel lopen er gesprekken tussen de verschillende schoolbesturen om de invulling van de IKC gedachte verder uit te werken en te concretiseren. Resultaten zullen te zijner tijd worden besproken in het LEA.

5.4 Duurzaamheid en frisse scholen

De toenemende aandacht voor duurzaamheid zorgt voor meer eisen en richtlijnen voor de duurzaamheid van schoolgebouwen. Dit geldt zowel voor nieuwbouw, renovatie en onderhoud. Hierbij wordt dan bijvoorbeeld gelet op energieprestatie, milieubelasting, gebruikskwaliteit en de toekomstwaarde van het gebouw. Ook is het dan van belang of het gebouw gezond is voor de gebruikers. Veel ambities voor duurzaamheid zijn reeds vastgelegd in het Bouwbesluit en andere regelgeving.

Een ander belangrijk element is het binnenklimaat van een gebouw. Een slecht binnenmilieu veroorzaakt stress en heeft een ongunstig effect op het leren en lesgeven. In Hardinxveld-Giesendam hebben schoolbesturen en gemeente de gezamenlijke ambitie om bij nieuwbouw, onderhoud en renovatie van scholen Frisse scholen klasse B1 na te streven en dit binnen het beschikbare budget te realiseren.

5.5 Renovatie

Er kan gesproken worden van groot onderhoud of renovatie als een ingreep ervoor zorgt dat de technische levensduur van een schoolgebouw 20 of 30 jaar wordt verlengd. De financiering hiervan is een lastig aspect, omdat in de wet op het primair onderwijs het begrip 'levensduur verlengende renovatie' niet is opgenomen. Uitgangspunt van het rijksbeleid is dat schoolbestuur en gemeente er lokaal en in onderling overleg uit moeten komen. Schoolbesturen en gemeente hebben derhalve een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor renovatie, waarbij zowel gemeente als schoolbesturen investeren.

¹Binnen het onderwerp 'Frisse scholen' worden drie ambitieniveaus gehanteerd; niveau A, B en C, waarvan C acceptabel is en A zeer goed is. Rekening wordt gehouden met energie, lucht, temperatuur, licht en geluid.

> 5. Beleidskader

Onder bepaalde voorwaarden is de gemeente Hardinxveld-Giessendam bereid een bijdrage te leveren in de renovatiekosten:

Renovatie moet meer omvatten dan alleen het bouwkundig en technisch onderhoud, inclusief de daarvoor noodzakelijke aanpassingen (dit is de verantwoordelijkheid van de scholen zelf);

- > Renovatie moet leiden tot een investering die naast het onderhoud als bedoeld onder 1 ook aanvullende investeringen omvat die noodzakelijk zijn om te voldoen aan de op dat moment geldende eisen ten aanzien van het Bouwbesluit, duurzaamheid en frisse scholen;
- > Renovatie moet rekening houden met het toekomstig gebruik;
- > Op basis van de gemeentelijke leerling-prognose moet worden vastgesteld dat het schoolgebouw na de renovatie minimaal 15 jaar noodzakelijk is;
- > Het schoolgebouw moet na de renovatie een goede onderhoudstoestand hebben;
- > Renovatie moet leiden tot een levensduurverlenging van het schoolgebouw met 20 jaar.

Schoolbesturen hebben een financiële verantwoordelijkheid voor het in stand houden en aanpassen van de onderwijshuisvesting. De gemeente blijft verantwoordelijk voor de bekostiging van nieuwbouw en uitbreiding. Om de juiste beslissingen te kunnen nemen ten aanzien van renovatie is het noodzakelijk om bij de afweging voor renovatie de kwaliteit van het desbetreffende gebouw te onderzoeken.

Voor de overheveling van het buitenonderhoud in 2015 van gemeente naar schoolbesturen is voor de aanwezige gebouwen een 0-meting gedaan, waarvan een overgangsregeling is vastgesteld. Er heeft een zogenaamde warme overdracht van het buitenonderhoud plaatsgevonden naar de basisscholen, waarvoor de gemeente een budget beschikbaar heeft gesteld om de opgemerkte tekortkomingen van de gebouwen uit de 0-metingen te verhelpen. Hierdoor is het benodigde buitenonderhoud aan de gebouwen uitgevoerd.

Als er over renovatie gesproken wordt, moet beoordeeld worden of het gebouw technisch te renoveren is, welk budget hiervoor noodzakelijk is en wat het effect is op de exploitatiekosten van het gebouw. Aan de hand van deze onderzoeken wordt een renovatieplan opgesteld, waarbij zowel de gemeente (in plaats van vervangende nieuwbouw) als de schoolbesturen hun verantwoordelijkheid nemen. De gemeentelijke bijdrage in renovatie is dan bedoeld om het gebouw aan te passen aan de technische eisen van de tijd (bijvoorbeeld duurzaamheid of frisse scholen) en de levensduur van het gebouw te verlengen en hiermee nieuwbouw uit te stellen. Op basis van ervaringscijfers wordt vastgesteld dat bij een grootschalige renovatie het merendeel van de kosten betrekking heeft op onderhoud en aanpassen, waarvoor het bevoegd gezag een vergoeding van het Rijk ontvangt.

> 5. Beleidskader

5.6 Onderwijsinhoudelijke ontwikkelingen

Het onderwijs verandert in hoog tempo. Met name het gebruik van ICT en social media neemt een grote vlucht. Welke invloed dit heeft op toekomstige schoolgebouwen of klaslokalen is onzeker.

Een algemene tendens is dat grote klaslokalen steeds minder goed aansluiten bij het onderwijs van nu; onder invloed van bijvoorbeeld gepersonaliseerd leren zal er steeds meer behoefte zijn aan overlegruimtes en (groeps)werkruimtes. Ook als gevolg van

Passend Onderwijs is er meer behoefte aan kleinere (overleg)ruimtes.

Bij het ontwikkelen van nieuwe schoolgebouwen is het belangrijk om flexibiliteit in te bouwen om toekomstige onderwijsontwikkelingen mogelijk te maken. Bij het beoordelen van renovatiemogelijkheden van bestaande schoolgebouwen wordt gekeken of er voldoende flexibiliteit in het gebouw zit om het aan te passen aan de nieuwe onderwijsontwikkelingen.

> 6. Locaties en visie

6.1 De Wonderwijzer

Adres:	Tonneband 22
Bestuur:	LEV Scholengroep West Nederland
Bouwjaar en situatie:	1990 met uitbreiding in latere jaren, laatste renovatie in 2014 768 m2 BVO, geen over- of ondercapaciteit
Leerlingaantal per 1-10-2015:	111
Leerlingontwikkeling:	Daalt licht, conform gemeentelijke prognose naar ongeveer 105 leerlingen in 2030
Technische staat:	Goed met de kanttekening dat het materiaalgebruik in de jaren 90 niet altijd even duurzaam was.
Visie schoolbestuur:	Mogelijkheden onderzoeken om samen met de Driemaster Tonneband kinderopvangvoorzieningen in het gebouw te realiseren of een IKC te beginnen.
Investerings-/ maatregelen:	Voorkeursscenario: Bestaande situatie handhaven en eventueel vrijkomende ruimte invullen met kinderopvangvoorzieningen of een IKC te beginnen. Alternatief: Ruilen met het voortgezet onderwijs. Voorlopig is dit scenario qua ruimtebehoefte niet haalbaar.

> 6. Locaties en visie

6.2 De Driemaster

Adres:	Pietersweer 32 en dependance Tonnenband 22A
Bestuur:	Stichting OVO
Bouwjaar en situatie:	Pietersweer: 1974 met uitbreiding in 2004 1533 m2 BVO, waarvan deel (180 m2) in gebruik bij BSO en PSZ Tonneband: 1990 met uitbreiding en renovatie in 2009, laatste renovatie in 2014 597 m2 BVO deelt gebouw met Zevenster, enige overcapaciteit
Leerlingaantal per 1-10-2015:	261
Leerlingontwikkeling:	Daalt naar 210 leerlingen in 2030. Tot nu toe ongeveer conform gemeentelijke prognose.
Technische staat:	Pietersweer: In redelijke technische staat, is echter gedateerd op gebied van afwerking en duurzaamheid Tonneband: Verkeert in goede technische staat met de kanttekening dat het materiaalgebruik in de jaren 90 niet altijd even duurzaam was.
Visie schoolbestuur:	Het schoolbestuur wilt graag op termijn nieuwbouw samen met de Ichthus in de vorm van een IKC. Men wilt ook de mogelijkheden onderzoeken om samen met de Wonderwijzer kinderopvangvoorzieningen in het gebouw te realiseren of een IKC te beginnen.
Investerings-/ maatregelen:	Voorkeursscenario: Driemaster Pietersweer en Ichthus samen nieuwbouw in 2025. Tonneband bestaande situatie handhaven en eventueel vrijkomende ruimte invullen met kinderopvangvoorzieningen of een IKC te beginnen. Alternatief 1: Driemaster Pietersweer nu renovatie en nieuwbouw samen met de Ichthus in 2035. Alternatief 2: Ruilen met het voortgezet onderwijs. Voorlopig is dit scenario qua ruimtebehoefte niet haalbaar.

> 6. Locaties en visie

6.3 De Ichthus

Adres:	Pauwtjesmolen 55a
Bestuur:	PCPO TriVia
Bouwjaar en situatie:	1974, met uitbreiding in 1996 en 2004 1160 m2 BVO, geen over- of ondercapaciteit
Leerlingaantal per 1-10-2015:	247
Leerlingontwikkeling:	Daalt licht, conform gemeentelijke prognose naar ongeveer 230 leerlingen in 2030. Tot nu toe min of meer stabiel rond 245 leerlingen
Technische staat:	Matig. Is gedateerd op gebied van afwerking en duurzaamheid.
Visie schoolbestuur:	Wilt graag het gebouw renoveren en op termijn nieuwbouw samen met de Driemaster.
Investerings/ maatregelen:	Voorkeursscenario: Driemaster Pietersweer en Ichthus samen nieuwbouw in 2025. Alternatief: Ichthus nu renovatie en nieuwbouw samen met de Driemaster Pietersweer in 2035.

6.4 De Rehoboth

Adres:	Schoolstraat 4
Bestuur:	PCPO TriVia
Bouwjaar en situatie:	2008, 2.270 m2 BVO, ongeveer 1 lokaal overcapaciteit
Leerlingaantal per 1-10-2015:	391
Leerlingontwikkeling:	Daalt licht volgens de gemeentelijke prognose, naar ongeveer 370 leerlingen in 2030. Tot nu toe daalt het leerlingen aantal niet.
Technische staat:	Gebouw is van 2008 en verkeert in goede conditie
Visie schoolbestuur:	Huidige situatie handhaven. Mogelijkheden onderzoeken om een kinderopvangvoorziening in het gebouw te realiseren.
Investerings/ maatregelen:	Geen

> 6. Locaties en visie

6.5 De Koningin Wilhelminaschool

Adres:	Noordstraat 1
Bestuur:	Vereniging "Een School met de Bijbel"
Bouwjaar en situatie:	2013, 2.390 m2 BVO, ongeveer 1 lokaal overcapaciteit ingevuld met PSZ
Leerlingaantal per 1-10-2015:	415
Leerlingontwikkeling:	Daalt licht naar ongeveer 373 leerlingen in 2030. Tot nu toe conform gemeentelijke prognose.
Technische staat:	Gebouw is van 2013 en verkeert in goede conditie.
Visie schoolbestuur:	Huidige situatie handhaven. Het binnenklimaat is een aandachtspunt.
Investerings/ maatregelen:	Geen

6.6 De Regenboogschool

Adres:	Hobbemastraat 1
Bestuur:	PCPO TriVia
Bouwjaar en situatie:	Toekenning voor nieuwbouw 2017 1.307 m2 BVO, geen overcapaciteit
Leerlingaantal per 1-10-2015:	211
Leerlingontwikkeling:	Daalt licht naar ongeveer 197 leerlingen in 2030. Tot nu toe daalt het leerlingaantal meer dan de gemeentelijke prognose.
Technische staat:	Gebouw is van 2017 en is dus op nieuwbouwniveau.
Visie schoolbestuur:	Huidige gebouw handhaven. Mogelijkheden onderzoeken om een IKC te beginnen, mogelijk samen met de Merwedeschool.
Investerings/ maatregelen:	Geen

> 6. Locaties en visie

6.7 De Merwedeschool

Adres:	Hobbemastraat 3
Bestuur:	Stichting OVO
Bouwjaar en situatie:	1958, deels sloop en nieuwbouw 1998 1.059 m2 BVO, 1 groep overcapaciteit, die is ingevuld met PSZ en BSO
Leerlingaantal per 1-10-2015:	149
Leerlingontwikkeling:	Daalt licht naar ongeveer 131 leerlingen in 2030. Tot nu toe daalt het leerlingaantal conform de gemeentelijke prognose.
Technische staat:	Het oude gedeelte (1958) is aan vervanging of renovatie toe
Visie schoolbestuur:	Het schoolbestuur wilt graag renovatie en dit combineren met het realiseren van een IKC.
Investerings-/ maatregelen:	Voorkeursscenario: Renovatie van het oude gedeelte uit 1958. Hierbij wordt de levensduur verlengd door ingrepen in: klimaatinstallatie, dak, sanitair, verlichting etc. Tevens zal het centrale gedeelte van het gebouw worden aangepast om het schoolgebouw geschikt te maken voor hedendaags onderwijs. Uitbreiding is vanwege de bestaande overcapaciteit niet aan de orde. De gemeente wilt niet investeren ten behoeve van kinderopvangvoorzieningen of andere commerciële partijen. Alternatief: Op termijn nieuwbouw van het oude gedeelte uit 1958.

> 7. Scenario's en financiële haalbaarheid

De huisvestingsagenda vraagt de nodige investeringen van de gemeente en de schoolbesturen. In onderstaand overzicht zijn de huisvestingsscenario's financieel vertaald. De ruimtebehoefte voor het betreffende scenario is omgezet in investeringskosten voor nieuwbouw en renovatie. Hiervoor zijn de VNG normbedragen 2016 gehanteerd (nieuwbouw) en een indicatieve bijdrage voor renovatie.

Investeringen worden door de gemeente geactiveerd en leiden tot kapitaallasten (afschrijving en rente). Het uitgangspunt is de lasten van onderwijshuisvesting (kapitaallasten) de komende jaren ongeveer gelijk te houden aan het niveau van de lasten in het referentiejaar 2015 (een jaarlijkse indexering kan worden toegepast). Ook moet op termijn

rekening worden gehouden met de daling van het aantal leerlingen. De stichtingskosten in onderwijshuisvesting worden op basis van een looptijd van 40 jaar (nieuwbouw) en 20 jaar (renovatie) afgeschreven. Uiteraard zal per geval beoordeeld worden of deze termijnen realistisch zijn. Met name de vraag of een gebouw na 40 jaar technisch en economisch nog te renoveren is moet dan beantwoord worden.

7.1 Onderwijshuisvestingsscenario's

De komende 10 jaar speelt op 3 locaties nieuwbouw of renovatie: De Ichthus, de Driemaster Pietersweer en de Merwedeschool.

Uit de analyse en besprekingen zijn 3 scenario's ontwikkeld

Voorkeurs Scenario	Scenario 2	Scenario 3
Gezamenlijke nieuwbouw van de Ichthus en de Driemaster Pietersweer (2025)	Renovatie van de Ichthus en de Driemaster Pietersweer (2018)	Gezamenlijke nieuwbouw van de Ichthus en de Driemaster Pietersweer (2025)
Renovatie van het oude gedeelte van de Merwedeschool (2018)	Renovatie van het oude gedeelte van de Merwedeschool (2020)	Nieuwbouw van het oude gedeelte Merwedeschool (2020)

Tabel 2: Onderwijshuisvestingsscenario's

Het onderwijshuisvestingsscenario 1 heeft de voorkeur van zowel de schoolbesturen als van de gemeente. Dit scenario is hieronder uitgewerkt.

> 7. Scenario's en financiële haalbaarheid

7.2 Voorkeurscenario

Op korte en middellange termijn (< 10 jaar) wordt het oude deel van de Merwedeschool gerenoveerd en wordt gezamenlijke nieuwbouw gerealiseerd voor de Ichthus en de Driemaster Pietersweer.

Het oude gedeelte van de Merwedeschool heeft het bouwjaar 1958. Schoolgebouwen uit deze tijd bestaan vaak uit grote lokalen via een gang verbonden. De aanwezigheid van overige ruimtes, zoals spreek- en werkruimtes is beperkt. Om het gebouw geschikt te maken voor hedendaags onderwijs zal in het centrale gedeelte van de school een leerplein worden gecreëerd met overleg ruimte, individuele werkplekken en presentatieruimte. Hiernaast zal regulier onderhoud worden uitgevoerd en zullen levensduur verlengende maatregelen worden toegepast (klimaatinstallatie, LED verlichting, verduurzamen kozijnen).

Naast renovatie van de Merwedeschool speelt in dit scenario op de middellange termijn de nieuwbouw van de Driemaster Pietersweer en de Ichthus. Beide scholen willen nieuwbouw realiseren op een gezamenlijke locatie. Het doel hiervan is het kunnen realiseren van een IKC met voldoende draagvlak voor een toevoeging van kinderopvang. De gemeente heeft aangegeven niet te investeren in kinderopvangvoorzieningen. Hierdoor zal er samenwerking moeten worden gezocht met kinderopvangorganisaties. In principe wordt uitgegaan van nieuwbouw van de Driemaster Pietersweer en de Ichthus in het jaar 2025. Indien de mogelijkheden aanwezig zijn wordt de nieuwbouw eerder gerealiseerd.

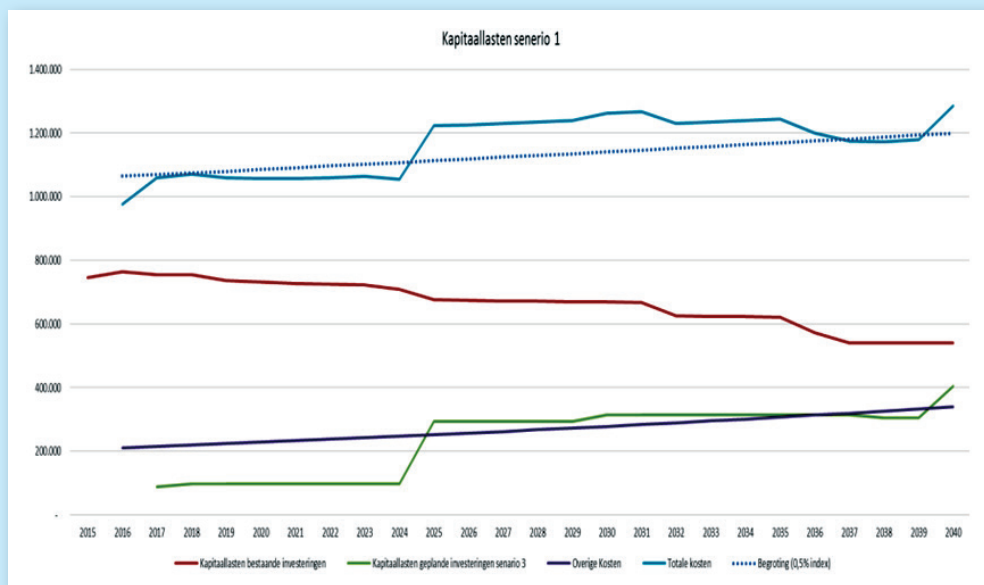
Conform de huidige regelgeving en de prognose voor 2025 zou voor de Ichthus moeten worden gedacht aan een omvang van 1367 m² bruto vloeroppervlakte (BVO) en voor de Driemaster Pietersweer van 680 m² BVO (ruimtebehoefte 1277 m² - 597 m² (Tonneband) = 680 m²).

Er kan ook voor gekozen worden om de volledige vaste voet (200 m²) toe te rekenen aan de locatie Pietersweer (ruimtebehoefte totaal 1277 m² - 200 m² vaste voet = 1077 m² => $(1077 \text{ m}^2 / 2) + 200 \text{ m}^2 = 739 \text{ m}^2$ ruimtebehoefte Pietersweer). Dit is een gezamenlijke ruimtebehoefte van 1367 m² + 739 m² = 2106 m² BVO. Daarnaast is ruimte nodig voor de aanwezige kinderopvangvoorzieningen.

De scholen hebben aangegeven bij voorkeur op een andere locatie de nieuwbouw te realiseren, dan de huidige locaties. Het vinden van een geschikte locatie is nog een uitdaging. Dit betekent dat er te zijner tijd een geschikte locatie vrij moet komen. Daarnaast krijgt men mogelijk ook te maken met aanpassing van het bestemmingsplan en timing issues. Wel bespaart men waarschijnlijk op de kosten voor tijdelijke huisvesting. Dit zijn allemaal zaken die verder uitgewerkt dienen te worden.

De opbrengsten van herontwikkeling van de achterblijvende locaties komen niet ten goede aan de begroting onderwijshuisvesting. Deze zijn daarom in de doorrekening van de scenario's niet meegenomen. Dit kan echter voor de gemeente wel een argument zijn bij de keuze voor een locatie.

> 7. Scenario's en financiële haalbaarheid

Figuur 3: Kapitaallasten senario 1

In dit senario is er in 2025 een grote sprong omhoog van de kapitaallasten in verband met de gezamenlijke nieuwbouw van de Ichthus en de Driemaster. Binnen de huidige begroting is dit niet haalbaar. Het investeringsplan maakt het echter mogelijk dat zowel de gemeente als de schoolbesturen een financieel meerjarenbeleid kunnen voeren, waarbij schoolbesturen kunnen sparen voor aanvullende kwalitatieve investeringen bij de vervangende nieuwbouw en de gemeente tijdig de benodigde vervangings investeringen kan voorleggen aan de raad

7.3 Cofinanciering

In de investeringsplanning is nog geen rekening gehouden met cofinanciering door de schoolbesturen. Voor het primair onderwijs en het speciaal onderwijs geldt nu

nog een investeringsverbod voor uitbreiding en/ of vervangende nieuwbouw. Uitzondering hierop vormen investeringen die in de exploitatie terugverdiend worden. Te denken valt aan investeringen ten behoeve van energemaatregelen, waardoor er minder exploitatie uitgaven zijn. Op deze aspecten mogen schoolbesturen aanvullend investeringen doen in nieuwbouw en uitbreidingen.

Per project wordt gezien welke investeringen worden gedaan. Voor de gemeente geldt als uitgangspunt de normkostenvergoeding vanuit de verordening onderwijshuisvesting en de wettelijke kaders. De cofinanciering kan onder andere gerealiseerd worden door het niet meer uitvoeren van planmatig onderhoud in de laatste jaren van de levensduur van een school.

> Bijlage 1. Leerlingprognose en ruimtebehoefte

De Wonderwijzer

Jaar	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Gemeente prognose leerlingen	110	113	115	119	123	126	129	131	135	134	134	135	134	133	131	129
School prognose leerlingen	110	112	114	117	119	121										
Verschil leerlingen	0	-1	-1	-2	-4	-5										
Behoeftte BVO	753,00	768,00	778,00	799,00	819,00	834,00	849,00	859,00	879,00	874,00	874,00	879,00	874,00	869,00	859,00	849,00
Aanwezig BVO	767,55	767,55	767,55	767,55	767,55	767,55	767,55	767,55	767,55	767,55	767,55	767,55	767,55	767,55	767,55	767,55
Saldo BVO	14,55	-0,45	-10,45	-31,45	-51,45	-66,45	-81,45	-91,45	-111,45	-106,45	-106,45	-111,45	-106,45	-101,45	-91,45	-81,45

Op basis van basisjaar 2019

De Ichthus

Jaar	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Gemeente prognose leerlingen	216	220	223	225	230	235	241	246	252	251	251	252	251	248	245	241
School prognose leerlingen	216	220	216	212	215											
Verschil leerlingen	0	0	-7	-13	-15											
Behoeftte BVO	1286,00	1307,00	1322,00	1332,00	1357,00	1382,00	1412,00	1437,00	1468,00	1463,00	1463,00	1468,00	1463,00	1447,00	1432,00	1412,00
Aanwezig BVO	1531,00	1531,00	1531,00	1531,00	1531,00	1531,00	1531,00	1531,00	1531,00	1531,00	1531,00	1531,00	1531,00	1531,00	1531,00	1531,00
Saldo BVO	245,00	224,00	209,00	199,00	174,00	149,00	119,00	94,00	63,00	68,00	68,00	63,00	68,00	84,00	99,00	119,00

Op basis van basisjaar 2019

De Regenboogschool

Jaar	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Gemeente prognose leerlingen	222	221	221	219	218	214	210	209	203	200	199	198	197	195	194	193
School prognose leerlingen	222	240	246	250	260											
Verschil leerlingen	0	19	25	31	42											
Behoeftte BVO	1317,00	1312,00	1312,00	1302,00	1297,00	1276,00	1256,00	1251,00	1221,00	1206,00	1201,00	1196,00	1191,00	1181,00	1176,00	1171,00
Aanwezig BVO	1306,76	1306,76	1306,76	1306,76	1306,76	1306,76	1306,76	1306,76	1306,76	1306,76	1306,76	1306,76	1306,76	1306,76	1306,76	1306,76
Saldo BVO	-10,24	-5,24	-5,24	4,76	9,76	30,76	50,76	55,76	65,76	100,76	105,76	110,76	115,76	125,76	130,76	135,76

Op basis van basisjaar 2019

De Koningin Wilhelminaschool

Jaar	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Gemeente prognose leerlingen	417	426	438	449	457	468	478	488	500	500	498	500	498	494	487	479
School prognose leerlingen	416	414	420	413	418	422	424	428	433	428	432	434	435			
Verschil leerlingen	-1	-12	-18	-36	-39	-46	-54	-60	-67	-72	-66	-66	-63			
Behoeftte BVO	2298,00	2343,00	2403,00	2458,00	2499,00	2554,00	2604,00	2655,00	2715,00	2715,00	2705,00	2715,00	2705,00	2685,00	2650,00	2609,00
Aanwezig BVO	2390,00	2390,00	2390,00	2390,00	2390,00	2390,00	2390,00	2390,00	2390,00	2390,00	2390,00	2390,00	2390,00	2390,00	2390,00	2390,00
Saldo BVO	92,00	47,00	-13,00	-68,00	-109,00	-164,00	-214,00	-265,00	-325,00	-325,00	-315,00	-325,00	-315,00	-295,00	-260,00	-219,00

Op basis van basisjaar 2017

> Bijlage 1. Leerlingprognose en ruimtebehoefte

De Rehoboth

Jaar	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Gemeente prognose leerlingen	399	403	407	411	422	432	442	451	461	461	460	462	460	456	450	443
School prognose leerlingen	400	403	395	390	375											
Verschil leerlingen	1	0	-12	-21	-47											
Behoeftte BVO	2207,00	2227,00	2247,00	2267,00	2323,00	2373,00	2423,00	2469,00	2519,00	2519,00	2514,00	2524,00	2514,00	2494,00	2464,00	2428,00
Aanwezig BVO	2270,00	2270,00	2270,00	2270,00	2270,00	2270,00	2270,00	2270,00	2270,00	2270,00	2270,00	2270,00	2270,00	2270,00	2270,00	2270,00
Saldo BVO	63,00	43,00	23,00	3,00	-53,00	-103,00	-153,00	-199,00	-249,00	-249,00	-244,00	-254,00	-244,00	-224,00	-194,00	-158,00

Op basis van basisjaar 2019

De Driemaster

Jaar	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Gemeente prognose leerlingen	254	254	253	251	257	263	269	274	281	281	280	281	280	278	274	270
School prognose leerlingen	254	250	245													
Verschil leerlingen	0	-4	-8													
Behoeftte BVO	1499,00	1499,00	1494,00	1484,00	1514,00	1544,00	1575,00	1600,00	1635,00	1635,00	1630,00	1635,00	1630,00	1620,00	1600,00	1580,00
Aanwezig BVO	1948,00	1948,00	1948,00	1948,00	1948,00	1948,00	1948,00	1948,00	1948,00	1948,00	1948,00	1948,00	1948,00	1948,00	1948,00	1948,00
Saldo BVO	449,00	449,00	454,00	464,00	434,00	404,00	373,00	348,00	313,00	313,00	318,00	313,00	318,00	328,00	348,00	368,00

Op basis van basisjaar 2019

De Merwedeschool

Jaar	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Gemeente prognose leerlingen	137	139	135	133	132	130	127	126	123	121	120	120	119	118	117	117
School prognose leerlingen	133	135	135													
Verschil leerlingen	-4	-4	0													
Behoeftte BVO	896,00	906,00	886,00	876,00	871,00	861,00	846,00	841,00	826,00	816,00	811,00	811,00	806,00	800,00	795,00	795,00
Aanwezig BVO	1059,00	1059,00	1059,00	1059,00	1059,00	1059,00	1059,00	1059,00	1059,00	1059,00	1059,00	1059,00	1059,00	1059,00	1059,00	1059,00
Saldo BVO	163,00	153,00	173,00	183,00	188,00	198,00	213,00	218,00	233,00	243,00	248,00	248,00	253,00	259,00	264,00	264,00

Op basis van basisjaar 2019